

BERGEN
KOMMUNE

BYRÅDSAVDELING FOR KLIMA, MILJØ OG
BYUTVIKLING
BKMB - kommunaldirektørens stab

STATNETT SF
Postboks 4904 Nydalen

0423 OSLO

Vår referanse: 2020/104848-14

Saksbehandler: Finn Wetteland

Dato: 7. mai 2021

Deres ref.:

Høringsuttalelse - Høring av Statnett si konseptvalutgreiing (KVU) med behovsvurdering og ekstern kvalitetssikring, for Bergen og omland

Vi viser til deres brev datert 1.12.2020 om høring av Statnett sin konseptvalgutredning (KVU) med behovsvurdering og ekstern kvalitetssikring, for Bergen og omland, samt brev datert 16.02.2021 om utsatt høringsfrist til 28.04.2021

Bergen bystyre behandlet saken i møtet 28.04.2021 sak 110/21 og fattet følgende vedtak:

Bergen kommune avgir høringsuttalelse til «Høring av Statnett si konseptvalutgreiing (KVU) med behovsvurdering og ekstern kvalitetssikring, for Bergen og omland» slik den fremkommer av byrådets forslag.

Høringsuttalelse:

«Bergen kommune viser til konseptvalgutredning (KVU) for kraftforsyning i Bergen og omland fra Statnett til høring med tilhørende rapport om kvalitetssikring utarbeidet av Oslo Economics.

Bergen kommune som område står for den største bruken av elektrisk kraft i Bergen og omland som forsyningsområde. Størstedelen av kraftbruken er alminnelig forbruk til husholdninger og oppvarming. I tillegg er det et stort kraftforbruk til tjenestebbygg. En stor del av transmisjonsnettet fra Samnanger til Kollsnes går gjennom kommunen.

Med dette er Bergen både en stor og viktig del av kraftforsyning og situasjon i Bergen og omland. Samtidig er Bergen en del av et stort kraftforsyningssystem og marked med store utfordringer knyttet til økt behov for kraft til elektrifisering av samfunnsfunksjoner, næringsutvikling, nye næringsområder og nasjonale målsetninger om elektrifisering av petroleumssektoren med tilhørende krav om leveringssikkerhet.

Bergen og omland har underskudd på kraft og det er allerede store behov for å kunne unngå utkoplinger av virksomhet og problem med tilknytting av nye brukere i samsvar med Statnett sin leveringsplikt.

Statnett er tillagt en sentral samfunnsoppgave gjennom å besørge tilstrekkelig og sikker strømforsyning nasjonalt, regionalt og lokalt. Konseptvalgutredningen omfatter blant annet forsyningsikkerhet til Bergen med beskrivelse av prognoser for forventet utvikling av strømforbruket med tilhørende beskrivelse av konsekvenser og forslag til utbedring.

Postadresse:
Postboks 7700, 5020 BERGEN
Kontoradresse:
Allehelgens gate 5

Telefon: 40809879
E-post: byutvikling@bergen.kommune.no
Internett: www.bergen.kommune.no

Flere av Statnetts anlegg som er beskrevet i konseptvalgutredningen er lokalisert innenfor Bergen kommune sine grenser og båndlegger store arealer av privat og kommunal eiendom. Noen av tiltakene som er beskrevet for å øke kapasiteten i eksisterende infrastruktur vil være å spenningsoppgradere nettet i Ytre Ring fra 300kV til 420kV. En del av dette nettet er prosjektert og bygget for 420kV, men driftes på 300kV. Spenningsoppgradering av disse anleggene antar kommunen er relatert til formelle søknadsprosesser og meget beskjeden anleggsvirksomhet, men dette må avklares i videre konsesjons- og utredningsarbeid.

Den delen av nettet som bare er bygget for inntil 300kV og som er planlagt spenningsoppgradert til 420kV vil – slik kommunen forstår konseptvalgutredningen – bli revet og bygget på nytt etter krav tilpasset spenningsnivået 420kV.

Eksisterende linjes traseer kun tilpasset spenningsnivået 300kV vil bli utvidet for å tilpasses spenningsnivået på 420kV. En slik utvidelse vil medføre ytterligere båndlegging av privat og kommunal eiendom. Flere steder vil en utvidelse av linjetraseen ligge enda tettere på bolig-eiendommer og arbeidsplasser. En spenningsoppgradering til 420kV vil også kunne medføre økt bekymring for helseplager av personer som bor eller arbeider tett ved luftlinjene.

Bergen kommune anmoder derfor Statnett om å involvere kommunen allerede i en tidlig fase når planarbeidet med å spenningsoppgradere eksisterende 300kV luftlinjer til 420kV starter. Kommunen ønsker å diskutere alternative trasevalg som med fordel bør utredes med formål å identifisere mulige traseer som vil gagne Statnett og Bergen kommune.

Kommunen viser her til synspunkt og vurderinger fra Bymiljøetaten og Plan- og bygningsetaten om viktige hensyn til natur, landskap, bebyggelse og kulturminner for å kunne minimere konsekvenser av nye kraftanlegg og traseer. Kommunen vil samtidig peke på ytterligere behov for å vurdere bruk av sjøkabling som aktuelle løsninger på deler av transmisjonsnettet som skal oppgraderes og/eller fornyes for å kunne minimere konsekvenser. Dette behovet gjelder spesielt på strekningen Fana-Sotrabroen der kraftlinjetraseen beslaglegger store areal i en tett bebyggelse med store arealbehov til videre utbygging av boliger og næringsvirksomhet.

Fortsatt elektrifisering av samfunnsfunksjoner har stor betydning for å kunne nå mål om reduserte klimautslipp i utredningsperioden. For Bergen er dette en særlig utfordring ved at

Bergen er den minst elektrifiserte kommunen av de største bykommunene i Norge. Dette fremgår bl.a. av en ny metodikk om beregning av en EI-indeks som er utviklet av Siemens og Agder Energi.

Bergens elektrifiseringsgrad er i dag på 52 prosent. Det største potensialet for elektrifisering ligger innen personbil, sjøfart, annen mobil forbrening og tunge kjøretøy.

Bakgrunnen for denne plasseringen i EI-indeks skyldes at Bergen har mye industri, en travel havn og en flyplass innenfor kommunegrensen. Likevel utvikles det mange innovative løsninger med bl.a. bruk av landstrøm for å kunne elektrifisere sjøtrafikken i havnen. Mulige utslippskutt i Bergen ved fullelektrifisering er i EI-indeks beregnet til 86 prosent, som tilsvarer 3 millioner bilturer tur/retur Oslo-Bergen.

For Bergen kommune skal det understrekes betydningen av en utbygging av kraftforsyningsnettet med nødvendig kapasitet og leveringssikkerhet som ikke skaper hindringer for gjennomføring av elektrifisering av viktige samfunnsfunksjoner.

Når det gjelder videre detaljering av utredningsbehov for økt kraftforsyning vil kommunen også vise til en ny rapport om *Energiutredning for Bergen* som grunnlag for supplerende vurderinger for Bergen sine behov spesielt. Denne utredningen gir en oversikt over historisk energiforbruk i Bergen kommune for årene 2009 til 2018, og framskrivninger fra 2019 til 2030, forutsatt vedtatt politikk.

Kommunen har som mål å være fossilfri innen 2030, og har konkrete mål om energi-reduksjon og produksjon av fornybar energi. Denne utredningen gir et oppdatert kunnskapsgrunnlag om energisituasjonen for kommunens arbeid med energieffektivisering, redusert bruk av fossil energi og økt produksjon og forbruk av fornybar energi

Utenom det nødvendige behovet for å oppgradere og fornye et aldrende transmisjonsnett i Bergen og omland er behovet for mer kraft særlig knyttet til nasjonale målsettinger om elektrifisering av offshoresokkelen, utbyggingsplaner for næringsparker på Kollsnes og Mongstad og planer for produksjon av batterier til en rekke formål.

Disse store pådriverne ligger utenfor kommunens eget område, men ligger innenfor kommunens interesse for fortsatt utbygging av næringsvirksomhet og grunnlag for bosetting i Bergen og omland sin del av kraft- og ressursfylket Vestland.

Bergen kommune slutter seg her til Bergen næringsråd sin høringsuttalelse til konseptvalgutredning for Bergen og omland fra Statnett:

Næringslivet på Vestlandet kan stoppe opp om ikke kraftforsyningen i Norge forbedres drastisk.

Av Marit Warncke, Bergen Næringsråd og Baste Tveito, Nordhordland Næringslag. Publisert på DN.no 23.02.2021

På den ene siden skal Norge elektrifisere sokkelen og kutte utslippene fra oljeplattformene, på den andre siden skal Norge bygge opp nye grønne og kraftkrevende industrier langs kysten som eksempelvis produksjon av batterier, hydrogen og prosessindustri som skal lage verdens grønneste produkter ved hjelp av karbonfangst- og lagring.

Man skulle tro at Vestland, det desidert største kraftproduserende fylket i Norge, skulle ha nok elektrisitet til å håndtere begge deler. Men nei, dette paradokset har medført at bare i bergensregionen er ti industriprosjekter stoppet opp som følge av at Statnett ikke kan garantere elektrisk kraft til disse prosjektene.

Det er altså ikke mangel på kraft, men mangel på forsyningssikkerhet. Situasjonen er så prekær at Norge står i en spagat der vi ikke kan gjøre begge deler, samtidig elektrifisere sokkelen og holde tritt med behovet for nye grønne og fremtidsrettede industriarbeidsplasser.

Dagens utredningsinstitutt for etablering av ny kraftforsyning er laget i en annen tid og er foreldet. Tidligere var energimiksen og behovet mer forutsigbart. Det grønne skiftet går derimot i et tempo som krever en helt annen responstid fra myndighetene om vi skal lykkes med å kutte utslippene i tråd med våre forpliktelser til EU og Parisavtalen, samtidig som vi skal skape nye grønne arbeidsplasser.

Konkurranseskraften vår ligger i den verdensledende kompetansen vi har i energisektoren langs kysten, både offshore og onshore, og de komparative fortrinnene vi har med tilgang på fornybar vannkraft, og etter hvert hydrogen, ammoniakk og vind.

Derfor håper vi at regjeringen i sin kommende stortingsmelding om langsiktig verdiskaping fra norske energiressurser tar på alvor at mangel på kraftforsyning stanser utviklingen på Vestlandet. En vei til målet er å gjøre som nettselskapene har foreslått om å lage en nasjonal strategi for å møte behovet for elektrisitet

Tilsvarende slutter Bergen kommune seg til høringsuttalelsen fra Vestland fylkeskommune, utdrag fra saksprotokoll i fylkesutvalet - 19.01.2021, enstemmig vedtak :

- 1. «Vestland fylkeskommune meiner Statnett må leggja til grunn at samfunnsøkonomisk gevinst vil auke ved tidlegare ferdigstilling av tiltak.*
- 2. Vestland fylkeskommune meiner ny forbindelse Samnanger-Kollsnes eller Modalen-Kollsnes best løyser utfordringa me møter saman med fullstendig spenningsoppgradering av eksisterande 300 kV-nett til 420 kV. Etter vårt skjønn må planlegging av forsert spenningsoppgradering starta no, i tillegg til konseptval på ny forbindelse.*
- 3. Vestland fylkeskommune meiner sjøkabelalternativ ikkje har vore grundig nok*

undersøkt. Vi ber om ei utgreiing av konsept med sjøkabel på heile eller deler av strekningane frå enten Samnanger eller Modalen i tillegg til fullstendig spenningsoppgradering internt i utgreiingsområdet

- 4. Vestland fylkeskommune meiner Statnett må leggja til grunn høgare vekst enn det som er brukt i middelsscenarioet i analysane. Vi ber om at dette vert analysert grundigare då me meiner at eit høgare vekstscenario er aktuelt.*
- 5. Vestland fylkeskommune meiner det er grunn til å tru at kraftforbruket vil auka utover 2030 grunna elektrifisering av industri og transport, ny næring, folkeauke, hydrogenproduksjon, mv.*
- 6. Vi ber om at avklaringar rundt ev. anleggsbidrag for nye kundar synleggjerast så fort desse er gjort. Statnett bør gå i dialog med industriaktørane og oppdatere informasjonsgrunnlaget sitt ved viktige avgjersler i dei vidare fasane av prosjektet.*
- 7. Utvalet ber administrasjon om eit fagnotat som gjer status for planar knytt til elektrifisering av sokkelen der dette berører kraftregionen Vestland (Bergensregionen). Notat bør også beskrive utfordringa med kraftforsyninga i Bergensregionen».*

Bergen kommune vil som Bergen Næringsråd og Vestland fylkeskommune understreke behovet for raskest mulig oppgradering og utbygging av kapasitet og leveringssikkerhet i transmisjonsnettet til og i Bergen og omland. Det har stor betydning at vidare elektrifisering av samfunnsfunksjoner kan gjennomføres uten unødvendige hindringer for å kunne nå mål om reduserte klimautslipp.»

Med hilsen
BKMB - kommunaldirektørens stab

Finn Wetteland - saksbehandler

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Kopi til:
Næringsseksjonen
Plan- og bygningsetaten
Bymiljøetaten adm. fellestjenester (Arbeidssted)